

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

EKONOMSKI FAKULTET – Podgorica

Analiza obrtne imovine
Analiza investiranog kapitala
Analiza efikasnosti imovine

1

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Obrtna sredstva su dio poslovnih sredstava koja svoju vrijednost, po pravilu, odjednom prenose na proizvod nove upotrebne vrijednosti.

Pod obrtnim sredstvom se smatra sredstvo koje se u jednom ciklusu reprodukcije transformiše iz po etnog pojavnog oblika – novac u završni pojavni oblik – novac.

2

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

Formiranje bilansa stanja

Klasifikacija i poredak bilansanih pozicija u bilansu stanja

Neka imovina se klasifikuje kao obrtna imovina ako ispunjava sledeće kriterijume (MRS 1 Prezentacija FI, paragraf 66)

- Ako se očekuje da će biti realizovana, ili se drži za trgovanje ili potrošnju, u toku uobičajenog poslovnog ciklusa
- Ako se drži pretenstveno za trgovanje
- Ako se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci posle izveštajnog perioda, ili
- ako se radi o gotovini ili o ekvivalentima gotovine (definisano u MRS 7); osim kada je ograničena njegova razmjena ili korišćenje za izmirenje obaveza tokom najmanje 12 meseci posle izveštajnog perioda.

3

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Obrtna sredstva su sredstva čiji je koeficijent obrta jednak 1 ili veći od 1.

Obrtna sredstva se mogu javiti u:

- novčanom obliku
- nenovčanom (robnom) obliku
- prelaznom obliku

4

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Novac predstavlja po etni i završni oblik obrtnih sredstava

N – R – P – R1 – N1

5

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Robni oblik obrtnih sredstava može biti u vidu:

- sirovina i materijala (R)
- nedovršene proizvodnje (P)
- gotovih proizvoda (R1)

6

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

- **sirovina i materijala**

Sirovine i materijal predstavljaju vrijednosti koje se u procesu proizvodnje bitno transformiraju u proizvod nove upotrebne vrijednosti, odnosno gotov proizvod.

Nedovršena proizvodnja predstavlja vrijednost proizvoda nove upotrebne vrijednosti koja je proizvodnja otpočela a nije završena. Ta vrijednost se sastoji od troškova koji se uključuju u cenu koštanja. Ovdje spadaju i sopstveni poluproizvodi koji se bitno utroše za proizvodnju gotovog proizvoda.

Gotovi proizvodi predstavljaju vrijednost u visini cene koštanja proizvoda nove upotrebne vrijednosti.

7

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Prelazni oblik obrtnih sredstava predstavlja vrijednost potraživanja, koja mogu nastati po osnovu:

- prodaje gotovih proizvoda
- davanja avansa dobavljačima
- davanja kratkoročnih kredita

8

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Prelazni oblik obrtnih sredstava transformišu se u robu ili u novac:

- potraživanja od kupaca → novac
- avansi dati dobavljačima → robu
- dati kratkoročni krediti → novac

9

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE
Analiza strukture

Analiza strukture obrtne imovine zahtijeva njeno grupisanje prema stepenu likvidnosti.

1. Dati avnasi
2. Unaprijed plaćeni troškovi (AVP)
3. Materijal
4. Nedovršena proizvodnja
5. Gotovi proizvodi
6. Roba
7. Kratkoročni finansijski plasmani
8. Nefakturisana potraživanja (AVP)
9. Potraživanja od kupaca
10. Gotovina i ekvivalenti gotovine

10

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

	Prethodna godina		Tekuća godina	
	Iznos	% u e.s.a	Iznos	% u e.s.a
1. Dati avnasi				
2. Unapred plaćeni troškovi (AVR)				
3. Materijal				
4. Nedovršena proizvodnja				
5. Gotovi proizvodi				
6. Roba				
7. Kratkoročni finansijski plasmani				
8. Nefakturisana potraživanja (AVR)				
9. Kupci i druga potraživanja iz poslovanja				
10. Gotovina i ekvivalenti gotovine				
11. OBRTNA IMOVINA (1 do 10)				

11

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

12

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Kretanje obrtnih sredstava u svakoj ta ki kružnog toka odvija se u dva suprotna smjera.

- kontinuirana struktura
- diskontinuirana struktura

13

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Promjena strukture obrtnih sredstava kod preduze a ija je proizvodnja ili prodaja sezonskog karaktera zakonita je pojava.

Zapažaju se dvije faze:

- faza angažovanja i
- faza realizacije.

14

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Ako je iznos obrtnih sredstava koji iz novca prelazi u robu u jednom periodu ve i od iznosa koji u istom razdoblju prelazi iz robe u novac onda se preduze e nalazi u fazi **angažovanja** sredstava.

Ako je koli ina obrtnih sredstava koji iz robe prelazi u novac u jednom periodu ve i od koli ine koji u istom razmaku vremena prelazi iz novac u robu onda se preduze e nalazi u fazi **realizacije** sredstava.

15

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

16

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Faza je rezultanta izme u dva niza privrednih procesa koji teku u razli itim pravcima.

Ta ka u kojoj se faza angažovanja pretvara u fazu realizacije naziva se ta kom maksimalnog finansijakog naprezanja.

Ta ka u kojoj se faza realizacije pretvara u fazu angažovanja naziva se ta kom minimalnog finansijakog naprezanja.

17

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta obrtnih sredstava:

Ko=Efekat / Masa

$Ko = E/m$

18

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Broj dana trajanja jednog obrta
= 360 (365) / K

19

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

- ra una se da godina ima 360 dana, a mjesec 30 dana (Njema ka, Danska, Rusija, Švedska)
- ra una se da godina ima 360 dana, a dani se ra unaju po kalendaru (Francuska, Belgija, Jugoslavija, Španija, Svajcarska)
- ra una se da godina ima 365 dana, a dani se ra unaju po kalendaru (Engleska, SAD, Portugalija)

20

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Pr. Izra unati broj dana od 23.04 do 16.08 ...

- u aprilu 7 dana (30 -23=7)
- u maju 31 dan
- u junu 30 dana
- u julu 31 dan
- u avgustu 16 dana
- **115 dana**

Prvi dan se ne uzima u obzir, a zadnji se računa

21

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta pokazuje koliko se puta obrtna imovina obrnula u periodu za koji se mjeri obrt.

Broj dana obrta, pokazuje koliko je dana trajao jedan obrt obrtnih sredstava.

22

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Brzina obrta se najčešće mjeri za:

- Ukupnu obrtnu imovinu
- Zalihe materijala
- Zalihe nedovršene proizvodnje
- Zalihe gotovih proizvoda
- Zalihe robe
- Potraživanja od kupaca

23

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta ukupnih obrtnih sredstava =
Prihodi od prodaje / Prosječna obrtna sredstva

1. Poslovni prihod
2. Smanjenje vrijednosti zaliha u inak
3. Prihod od prodaje (1+2)

Ako je ostvareno povećanje vrijednosti zaliha u inak poslovni prihod je jednak prihodima od prodaje.

Broj dana vezivanja ukupnih obrtnih sredstava
 $BDV = 360 / KO$

24

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta zaliha materijala

$Kozm = \text{troškovi materijala} / \text{prosje ne zalihe materijala}$

Broj dana vezivanja zaliha materijala ili prosje no vrijeme trajanja jednog obrta

$BDV_{zm} = 360 / Kozm$

25

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta zaliha nedovršene proizvodnje

$KOndp = \text{Troškovi završene proizvodnje} / \text{prosje ne zalihe nedovršene proizvodnje}$

1. Poslovni rashodi
2. Nabavna vrijednost robe
3. Troškovi obra unskog perioda (1+2)
4. Nedovršena proizvodnja po bilansu otvaranja
5. Nedovršena proizvodnja po zaklju nom bilansu
6. **Troškovi završene proizvodnje (3+4-5)**

26

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta zaliha gotovih proizvoda

$Kogp = \text{Troškovi prodatih gotovih proizvoda} / \text{pros. zalihe gotovih proizvoda}$

1. Poslovni rashodi
2. Nabavna vrijednost prodate robe
3. Poslovni rashodi po osnovu troškova (1-2)
4. Smanjenje vrijednosti zaliha u inaka
5. Pove anje vrijednosti zaliha u inaka
6. **Troškovi prodatih proizvoda (3+4-5)**

27

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta robe

$Kotr = \text{Nabavna vrijednost prodate robe} / \text{Pros. zalihe trgova ke robe}$

$BDV_{tr} = 360 / KOtr$

28

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta potraživanja od kupaca

$KO_{pk} = \text{Napla ena potraživanja od kupaca} / \text{prosječan saldo bruto pot. od kupaca}$

$BDV/PPK = 360/KO_{pk}$

1. Poslovni prihod
2. Smanjenje vrijednosti zaliha u inaka
3. Prihod od realizacije (1+2)
4. Prihodi od upotrijebljenih u inaka i robe
5. Prihodi od prodaje (3+4)
6. Bruto potraživanja od kupaca po završnom bilansu
7. **Napla ena potraživanja od kupaca (5-6)**

29

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Potraživanja od kupaca	
+	-
a	c
b	M (a-b-c)

$$KO_{pk} = \frac{E}{M} = \frac{c}{M}$$

$$I = \frac{c}{a+b}$$

30

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta dobavljača = $\text{plaćene obaveze dobavljača} / \text{prosječne obaveze prema dobavljaču}$

Broj dana trajanja jednog obrta obaveza prema dobavljaču = $360 / K_o$

31

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA INVESTIRANOG KAPITALA

Stopa prinosa na investirani kapital = $\text{prihodi od investiranog kapitala} / \text{prosječni investirani kapital}$

1. Prihodi od zakupnine
2. Prihodi finansiranja (ukupno)
3. Prihodi od finansiranja po osnovu obrtne imovine
4. **Prihodi od investiranog kapitala (1+2+3)**

32

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA INVESTIRANOG KAPITALA

- Investicione nekretnine
- U eš e u kapitalu povezanih pravnih lica
- U eš e u kapitalu drugih pravnih lica
- Dugoro ni krediti povezanim pravnim licima
- Dugoro ni krediti
- Dugoro ne HOV
- Otkupljene sopstvene akcije
- Ostali Dugoro ni plasmani
- Investirani kapital (1 do 8)

33

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

ANALIZA EFIKASNOSTI IMOVINE

$KOps = Ukupan\ prihod / Prosje\ na\ poslovna\ imovina$

Rok povra aja imovine = Prosje na imovina / Godišnji neto nov ani tok iz poslovanja

1. Neto dobitak
2. Amortizacija
3. Troškovi dugoro nih rezervisanja
4. **Neto nov ani tok iz poslovanja (1+2+3)**

34